

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce **Y. Ch.**, zastoupeného JUDr. Olgou Uhrovou, advokátkou se sídlem Trojická 20, 128 01 Praha 2, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2002, č. j. OAM-2152/VL-07-03-2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 5. 2003, č. j. 14 Az 1/2003 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Opravným prostředkem podaným dne 31. 5. 2002 k Vrchnímu soudu v Praze napadl žalobce rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2002, č. j. OAM-2152/VL-07-03-2002, jímž byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“), jako zjevně nedůvodná a jímž bylo zároveň vysloveno, že na žalobce se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Vrchní soud v Praze věc postoupil Krajskému soudu v Ústí nad Labem jako soudu věcně a místně příslušnému na základě ustanovení § 32 odst. 4 zákona o azylu a ustanovení čl. II odst. 1 zákona č. 519/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Krajský soud v Ústí nad Labem o opravném prostředku rozhodl v souladu s ustanovením § 129 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále

jen „s. ř. s.“), podle ustanovení upravujících řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu a svým rozsudkem ze dne 21. 5. 2003, č. j. 14 Az 1/2003 - 26, žalobu (resp. původně opravný prostředek) zamítl.

Ve včas podané kasační stížnosti proti tomuto rozsudku, založené na důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., poukázal žalobce na to, že v jeho případě jsou splněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Žalobce uznal, že tuto skutečnost ničím nedoložil; domnívá se však, že soud se rovněž opomněl zabývat možností udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Důvody, které žalobce vedly k žádosti o udělení azylu, nejsou podle něj jen ekonomické, ale též politické a morální: návrat žalobce a jeho rodiny na Ukrajinu je totiž téměř nemožný pro jeho názory a odjezd do České republiky, kde se zdržuje již od roku 1998. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil přesvědčení, že jak jeho vlastní rozhodnutí, tak rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem napadený kasační stížností byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalobce ve své žádosti o udělení azylu uvedl pouze to, že se nechce vrátit na Ukrajinu, čímž nenaplnil žádnou z podmínek udělení azylu podle zákona o azylu. Ani krajský soud nijak nezpochybnil závěr žalovaného o tom, že žádost žalobce je zjevně nedůvodná. Žalovaný konečně podotkl, že žalobce neuvedl žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení azylu z humanitárních důvodů; možnost udělení humanitárního azylu je navíc podle judikatury Vrchního soudu v Praze i krajských soudů ve správním soudnictví věcí volné úvahy správního orgánu. Podle názoru žalovaného by kasační stížnost žalobce měla být z výše uvedených důvodů zamítnuta.

Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce podal žádost o udělení azylu dne 18. 4. 2002. Bezprostředním motivem žalobce pro podání žádosti o udělení azylu bylo zrušení žalobcova pracovního povolení ze strany jeho zaměstnavatele. Žádost odůvodnil zejména tím, že jeho čtyřčlenná rodina nemá na Ukrajině kde bydlet a nemá ani z čeho žít. Z vyjádření žalobce, získaných pohovorem provedeným v souladu s § 23 odst. 1 zákona o azylu, dále plyne, že žalobce se na Ukrajině pokoušel pracovat, ovšem s nevalným úspěchem. I kdyby se mu dařilo, mafie by jej zřejmě o vydělané peníze připravila. Podobné potíže má podle jeho slov většina obyvatel Ukrajiny. Žalobce sám neměl na Ukrajině nikdy problémy se státními úřady ani se soukromými osobami a v případě návratu do vlasti by se ničeho neobával.

Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce podáním žádosti usiloval především o legalizaci svého pobytu na území České republiky, což sám připustil v pohovoru. Tento důvod je pro udělení azylu nedostačující, stejně jako ekonomické potíže ve státě původu, na něž žalobce poukazoval. Žalobce nesplnil ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu. Žalovaný rovněž usoudil, že v případě žalobce nejsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný se dále zabýval tím, zda u žalobce existuje některá z překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu. Pro zhodnocení situace na Ukrajině žalovaný vyšel z informací poskytnutých Velvyslanectvím České republiky v Kyjevě a též ze zprávy Ministerstva zahraničí USA ze dne 4. 3. 2002 o dodržování lidských práv za rok 2001.

Z těchto písemností však nevyplynulo, že by při návratu do vlasti byl ohrožen žalobcův život nebo svoboda z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, případně že by mu hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo že by byl jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu. Žalovaný též konstatoval, že Ukrajina nežádá vydání žalobce pro trestný čin, za který je stanoven trest smrti, a že vydání žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Proto žalovaný současně se zamítnutím žádosti o udělení azylu vyslovil v případě žalobce také neexistenci překážky vycestování.

V řízení před krajským soudem žalobce jako důvod své žádosti o udělení azylu doplnil, že pochází ze západní Ukrajiny, kde nemá práci. Oblast je každoročně ohrožována záplavami; přestěhování do jiného města přitom nepřichází v úvahu, protože v ostatních částech země nejsou obyvatele západní Ukrajiny vítáni z důvodu politické historie tohoto území. Žalobce rovněž uvedl, že se na Ukrajině stal pro své okolí nepřijatelným z důvodu pevného prosazování názoru, že by Podkarpatská Rus měla být součástí České republiky. Cítil, že se jej jeho okolí chce zbavit. Nikdo by jej nezaměstnal z obavy, že by kvůli žalobcovým politickým názorům neměl zakázky od úřadů ani od soukromých osob. Žalobce proto vyjádřil přání stát se občanem České republiky a strávit zde zbytek života.

Kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 5. 2003 založil žalobce na důvodech ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy na tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Poukázal jednak na to, že krajský soud opomněl zvážit žalobcův odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, jako důvod pro udělení azylu, jednak na to, že krajský soud se nezabýval možností udělení humanitárního azylu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu a nezbylo mu než kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou.

V průběhu správního řízení nevyšlo najevo, že by se žalobce ve státě původu musel odůvodněně obávat pronásledování pro zastávání určitých politických názorů. Žalobce ve své žádosti o udělení azylu ani při pohovoru provedeném podle § 23 odst. 1 zákona o azylu tento důvod neuvedl a nezmínil se ani o svých politických názorech. Tvrzení o příčinné souvislosti politických postojů žalobce a ekonomických obtíží jeho rodiny, která žalobce uvedl v žalobě i ve své kasační stížnosti, se tak jeví jako účelová. Žalovaný tedy nepochybil, když u žalobce neshledal důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, a pochybení nelze vytýkat ani krajskému soudu, který rozhodnutí žalovaného potvrdil.

Krajský soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného také správně zdůvodnil, proč neshledal porušení zákona v tom, že žalovaný nepostupoval podle § 14 zákona o azylu. Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok, a posouzení důvodů žadatele o azyl tak zůstává v režimu správního uvážení. Žalovaný se pečlivě zabýval situací na Ukrajině z hlediska podmínek udělení azylu, včetně okolností dotýkajících se možného návratu do vlasti, a to na základě podrobných analýz, které citoval v napadeném rozhodnutí. Jestliže pak rozhodl na základě takto obsáhle a podrobně provedeného dokazování, nebylo možno mu ze strany krajského soudu nic vytknout, rozhodl-li se nevyužít dobrodiní ustanovení § 14 zákona o azylu. Důvod,

který žalobce namítá, nelze tedy považovat za oprávněný ani ve vztahu k rozsudku krajského soudu, jímž byla žaloba zamítnuta. Krajský soud vyšel při rozhodování ze skutkového stavu, který byl žalovaným zodpovědně a řádně zjištěn i ve vztahu k možné aplikaci § 14 zákona o azylu. Ani Nejvyšší správní soud tak neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné, o které by mohl použití citovaného ustanovení zákona opřít. I když soud bere na vědomí existenci obtíží s obživou či seberealizací v zemi původu žalobce, musí vycházet z toho, že tyto obtíže plynou právě z hospodářských potíží země, a nelze je tedy bez dalšího vnímat jinak než jako důvody ryze ekonomické povahy. V daném případě k nim nepřistoupila žádná další okolnost, jež by tuto jejich povahu kvalitativně měnila a jež by je povýšila na důvody vedoucí k udělení humanitárního azylu.

Krajský soud proto nepochybil, jestliže žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., jsa vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti; přitom sám neshledal vady podle odst. 3 téhož ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto také ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl, neboť důvody tvrzené stěžovatelem byly v předcházejících řízeních správně posouzeny jako důvody ekonomické povahy.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanoveními § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

Brně dne 15. 10. 2003

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu